

Dromen mag!

Citation for published version (APA):

Van Dinteren, R., & Kuijpers, M. (2013). Dromen mag! *Bij de Les*, 9(10), 12-13.

Document status and date:

Published: 01/01/2013

Document Version:

Peer reviewed version

Document license:

CC BY-SA

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

<https://www.ou.nl/taverne-agreement>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

pure-support@ou.nl

providing details and we will investigate your claim.

Downloaded from <https://research.ou.nl/> on date: 27 Nov. 2022

Open Universiteit
www.ou.nl

Dromen mag

Vaak hoor ik van docenten dat hun leerlingen onrealistische toekomstdromen hebben; ze willen chirurg, piloot of advocaat worden terwijl ze (de laagste niveaus van het) vmbo volgen. Veel van deze docenten voelen de verantwoordelijkheid om leerlingen 'uit de droom te helpen'. Leerlingen moeten zichzelf niet overschatten en niet onderschatten wat je moet doen om daar te komen is veelal de gedachte.

Als je uit je droom geholpen wordt, waar leer je dan voor? Nu wil ik niet zeggen dat je als docent een loopbaan voor deze leerlingen moet gaan uitstippelen om die droom te verwezenlijken. Maar het is wel mogelijk om deze droom voor loopbaanontwikkeling te gebruiken. Het geeft namelijk weer waar de leerling voor wil gaan; wat hij leuk vindt of belangrijk vindt. Het gaat om aspecten van de droom die aantrekkelijk zijn voor de leerling te achterhalen en te gebruiken om iets te leren over zichzelf, over werkzaamheden die bij hem passen en voor een volgende stap in zijn leren. Zo vertelt een leerling dat hij "Frans Bouwer in Bananasplit" zou willen worden als hij alles mag zeggen wat hij wil. De docent gaat met de leerling in gesprek en ze ontdekken dat 'humor' en 'presenteren' aspecten zijn die de leerling graag in zijn werk zou willen houden.

Nu worden keuzes van leerlingen steeds vaker vanuit economische licht gezien (welvaart) en steeds minder vanuit geluk (welzijn); jongeren die naar een bepaalde opleiding willen waar momenteel weinig werk in is, krijgen een gesprek om hun keuze te laten bijstellen naar banen die nodig zijn voor de economie. Steeds meer werkspecifieke opleidingen worden opgezet om voldoende leerlingen 'klaar te stomen' voor de arbeidsmarkt.

Vanuit onderzoek weten we dat jongeren veelal onbewuste keuzes maken; ze weten niet wat hun sterke kanten zijn en hebben weinig beeld van werk. Jongeren vinden het lastig om keuzes te maken op langere termijn en toch vragen we dat in het onderwijs van jongeren of we plaatsen ze in opleidingen waar werk voor is. Keuzes maken doen mensen op basis van ervaringen en mogelijkheden die zich voordoen. Keuzes maken voor een beroep voor de rest van je leven is een onmogelijke opgave. Gedurende de studieloopbaan, ook in of na werkspecifieke opleidingen, zouden jongeren hun keuzes moeten kunnen specificeren en verleggen op basis van ervaringen die ze opdoen zodat ze hun dromen kunnen ontdekken en (delen hiervan) verwezenlijken in het werk dat verricht moet worden. Het is de kunst om flexibel onderwijs te bieden zodat ze hun loopbaan kunnen vormgeven tijdens en niet voor hun leren.

Vanuit de neurowetenschap weten we waarom het belangrijk is om dromen aan te moedigen bij leerlingen. Namelijk gewoon omdat dromen helpt bij leren. Carol Dweck (2006) noemt een 'growth' mindset de ultieme manier om te leren leren. Een growth mindset staat tegenover een fixed mindset. Iedereen heeft in meer of mindere mate een van deze beide mindsets. Bij de fixed mindset zijn we overtuigd dat onze mogelijkheden vast staan en onveranderbaar zijn. Dat onze intelligentie vaststaat en meten weten is. Dit in tegenstelling tot de growth mindset waarin geloof in de eigen mogelijkheden centraal staat. Je hebt de overtuiging dat je hersenen kunnen groeien en dat oefenen en fouten maken onderdeel zijn van het leerproces om te worden wat je wilt. Je hebt vanuit de growth mindset zelf invloed op het realiseren van je eigen dromen wat een aantrekkelijk perspectief is voor leerlingen. Ook de leraar speelt een belangrijke rol. Uit het onderzoek van Dweck blijkt dat het geloof van een leraar in een leerling, een positieve invloed heeft op het bereiken van

het eindresultaat. Iemand die in jouw droom gelooft is dus een enorme motivator en stimulanus om je dromen te realiseren. En dit is niet gekoppeld aan een bepaald schooltype!

Bezig zijn met wat je zelf graag wilt, waar je hart ligt doet ook nog wat anders met het brein, het bevordert de aanmaak van neurotransmitters die zorgen voor een goed gevoel. Het gevoel dat je krijgt als alles op zijn plek lijkt te vallen. Het zijn deze momenten die er voor zorgen dat we beter leren en doorgaan met leren. Want boven alles is ons brein op zoek naar dit goede gevoel. Kortom naast het economische perspectief (welvaart) biedt de neurowetenschap onderbouwing waarom we juist onze dromen en passie moeten volgen en aan moeten moedigen als docent bij leerlingen. Het is van het grootste belang dat onze scholen vanuit een growth mindset in beweging komen. Dit zorgt voor ongekennde leermogelijkheden.

Dit betekent voor de inrichting van onderwijs: wat leerlingen *willen* leren mogelijk maken en leerlingen *laten* leren wat nodig is om werk te kunnen krijgen en te behouden. Nu zijn we in het onderwijs nog niet zo ver, maar dromen mag.

Ria van Dinteren werkt vanuit Breinwerk BV en heeft diverse publicaties op haar naam rondom de toepassing van neurowetenschap bij leren.

Marinka Kuijpers is bijzonder hoogleraar 'Leeromgeving en Leerloopbanen in het (v)mbo' aan de Open Universiteit en lector 'Pedagogiek van de beroepsvorming' aan De Haagse Hogeschool.